

Apie atmintį ir užmarštis arba „Šiaurės vasara“ Biržų pilyje

POŽIŪRIS

Tarptautinis šiuolaikinės literatūros forumas Biržų krašto muziejuje „Sėla“ vyko 2020 m. rugpjūčio 14–16 dienomis. Šį kartą labai intriguojančia ir paradoksalia tema – „Užmarštys“. Tą rodo ir pranešimų antraštės, pavyzdžiui, kultūros istorikas Aurimas Švedas skaitė pranešimą „Pagiriamasis žodis užmarščiai“, kitas istorikas Eligijus Raila „Kodėl mums reikėtų užmiršti Patriarcho sapną?“, o literatūros kritikas, eseistas Vaidas Jauniškis – „Mitas prieš dokumentą: biografijos kūrimo strategijos“. Visus pranešimus jungianti problematika, kaip suprantate, tikrai paradoksali – ar gera atmintis, detalūs prisiminimai visada yra gerai?

Nesenai esame regėję šūkių „Niekas nepamiršta, niekas neužmiršta“, tačiau ką tai reiškia realybėje, praktiškai? Ar tam tikrų konfliktų tarp tautų, tarp socialinių grupių sąmoningas „užmiršimas“ gali būti reikšmingas, kaip naujų santykių pagrindas? Tokias ir panašias mintis kultūros istorikas Aurimas Švedas ir kiti pranešėjai įvairiais aspektais siūlė apmąstyti susirinkusiems intelektualių samprotavimų mėgėjams.

Darius Kuolys skaitydamas savo pranešimą „Pavargusi literatūra, seklėjanti mintis“ sugretino Vasario 16-osios Lietuvos,

prieškario rašytojų Balio Sruogos, Stasio Šalkauskio keltas literatūros idėjas ir dabarties rašytojų, skaitomiausių autorių, rašančių istorinėmis temomis, Kristinos Sabaliauskaitės ir Sigito Parulskio, kūrinis. Žinoma, ne pastarųjų naudai, kaip iliustruoja ir pranešimo pavadinimas.

Kas dar? Puikus oras leido klausytojams laikytis visų saugos reikalavimų, skirtų masiniams renginiams. Biržų pilies kiemo pievelė buvo labai patogi klausytojams, kurie įgarsintų pranešimų galėjo klausytis tiesiog kieme, o ir vakarinė diskusija apie „Ką derėtų užmiršti mūsų istorijoje?“ vyko tiesiog kieme – fotografija tai gerai iliustruoja.

Taigi, klausimas lieka atviras – ar derėtų ką nors užmiršti mūsų istorijoje? Beje diskusijos dalyvių Tomo Vaisetos, Norberto Černiausko ir Aurimo Švedo nuomone, užmiršti nereikia nieko, nors nutylėtų, nutylimų temų pas mus dar yra ne viena, tad tyrėjams – istorikams, rašytojams yra ką veikti. Ypač istorikams, iš kurių diskusijų dalyviai lauktų patrauklių ir aktualių publikacijų plačiajai visuomenei.

Algirdas VENCKUS,

Kupiškio viešosios bibliotekos
direktorius

Biržų pilies kiemelyje „Šiaurės vasaros“ diskusijų dalyviai, kai masiniuose renginiuose atviroje erdvėje dar nebuvo būtinos apsauginės kaukės.
Autoriaus nuotraukos

